

Verslag studiereis Denemarken

Van 29 juni tot 1 juli 2022 hebben businessmanager Cor Duim en projectmanager Anne-Jo Smits deelgenomen aan de studiereis van Regio Foodvalley naar Business Regio Aarhus in Denemarken. Het bezoek begon met een welkomst diner in de Aarhus City Hall. Tijdens het diner waren er speeches door verschillende personen, o.a. Rob Zaagman (de Nederlandse ambassadeur), de burgemeester van Samsø, de CEO van het Food & Bio Cluster Denmark en Martin Scholten (speciaal adviseur Wageningen Universiteit en werkzaam bij Aarhus University).

Op dag twee was er keuze uit diverse programma's. Cor en Anne-Jo hebben gekozen voor thema 1: Future of farming (agricultural transition). Het programma startte bij het AgroFoodPark, een verzameling van verschillende bedrijven (85 bedrijven op dit moment) die werkzaam zijn in de agrofoodsector. Soren Madsen, de community manager van AgroFoodPark vertelt over het concept. Vervolgens gaat Lars Visbech Sorensen, de CEO van de Food & Bio Cluster in op de visie en activiteiten van het cluster. Daarna vertelde Ivar Ravn over Seges Innovation. Deze organisatie voert het project AgriFoodTure uit om de Deense landbouwsector vanaf 2050 GHG-emissie vrij te maken. Daarna licht Marie Louise Conradsen van de Aarhus University het project Plant2Food toe. Daarna bezoeken we het bezoekerscentrum van Food Nation, een cluster van voedsel productie en technologie bedrijven.

Na de lunch werd het Aarhus University Centre for Circular Bioeconomy Foulum bezocht. Op deze locatie wordt onderzoek gedaan naar het produceren van biomassa, het raffineren van biomassa, het ontwikkelen van nieuwe producten etc. Het doel van het onderzoek is om uitstoot van broeikasgassen te reduceren en uitspoeling te voorkomen. Gras lijkt hier het meest geschikt voor, en men doet onderzoek naar mogelijkheden om het gras voor andere doeleinden dan koeien geschikt te maken, zoals voor eenmagige dieren, of voor het produceren van olie. Hierna reizen we af naar de Cold Hand Winery. In deze wijnmakerij worden verschillende fruitwijnen geproduceerd. Aan het einde van de dag krijgen we een rondleiding door het nieuw ontwikkelde havengebied van Aarhus, de rondleiding eindigt bovenop het hoogste gebouw van Denemarken. Om de dag af te sluiten wordt gedineerd bij restaurant Feast in Aarhus.

De volgende dag bezoekt de delegatie, waaronder Cor, het Green Museum, waarna de delegatie per bus vertrekt naar Nederland. Anne-Jo blijft in Aarhus, voor business meetings op het AgroFoodPark.

ISI Food Protection

Als eerste bezoekt Anne-Jo het kantoor van ISI Food Protection. Deze organisatie levert voedsel producenten services als het gaat om voedselveiligheid, houdbaarheid en product ontwikkeling.

Bygholm Agricultural School

Daarna maakte Anne-Jo kennis met de Bygholm Agricultural School. Deze school is erg praktisch ingericht: studenten starten met een half jaar stage of basiscursus, daarna hebben ze een half jaar les, vervolgens werken ze een jaar op een veehouderijbedrijf, daarna weer een half jaar les en afsluitend werken ze nog een half jaar op een veehouderijbedrijf. Op dit moment bieden zij opleidingen aan op het gebied van rundvee, varkens en akkerbouw/loonwerk. Men wil dit na de zomervakantie uitbreiden naar pluimvee, maar men heeft hiervoor nog geen lesmateriaal. Verder gaan ze ook een pluimveestal bouwen voor praktijklessen.

Rose Poultry / HK Scan

Het volgende gesprek was met Rose Poultry (onderdeel van HK Scan), de grootste pluimveevlees producent van Denemarken. Rose Poultry heeft één slachterij en een faciliteit voor verdere verwerking. HK Scan slacht geen traditionele kippen, alleen one-hearted en two-hearted, dit is vergelijkbaar met BLK 1-ster en 2-ster. Biologisch wordt op dit moment niet geproduceerd door Rose Poultry. Rose Poultry is geïnteresseerd om emissies van producten in beeld te krijgen.

Food & Bio Cluster Insect Network

Het volgende gesprek vond digitaal plaats met het Insect Network van Food & Bio Cluster. Dit cluster van insecten producenten bestaat al enige jaren. Onderdeel van het netwerk zijn nu 8 producenten (BSF en meelwormen), Copenhagen University, een apparatuur leverancier en een organisatie voor agrarisch landverdeling. De 1^e focus van de producenten was productie van insecten voor humane consumptie, maar men heeft moeite hier een goede afzet markt voor te vinden. Vandaar dat men nu overschakelt naar productie voor voer (gebruik voor industriële doelen wordt nog niet gedaan). De grootste producent van insecten in Denemarken is Enorm, producent van BSF. De tweede grootste producent is recent failliet gegaan. De rest van de producenten hebben het nu ook moeilijk. Door de ban van Russisch gas wordt veel biomassa gebruikt voor biogas productie, waardoor de prijs van biomassa erg hoog is in Denemarken, en insecten producenten dus hoge input kosten hebben. Het netwerk is gericht op het uitwisselen van kennis en ervaringen.

Scio+

Anne-Jo sprak verder met vertegenwoordigers van Scio+. Dit is een bedrijf dat zich richt op data science en computer vision. De organisatie is voortgekomen uit een samenwerking van Sko en Big Dutchman op het gebied van digitalisering: project Apollo. Dit project houdt in dat data van boerderijen ingevoerd worden in een digitaal platform. Deze data gaat naar integraties, maar wordt ook gebruikt voor het ontwikkelen van apps/producten om de boer te helpen in de bedrijfsvoering. Zo heeft men een app met een overzicht van data van verschillende stallen/bedrijven van één eigenaar op één pagina. Ook heeft men het product 'Trend warnings', waar de boer een waarschuwing krijgt als voer en water afwijkt van de curve. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een adaptive reference, deze wordt aangepast aan de hand van karakteristieken van een koppel (zoals genetica). Het product 'slaughterweight production' kan 5 dagen voor slacht voorspellen wat het geslacht gewicht van een koppel wordt, gebaseerd op de voeropname van het koppel. De focus is tot nu toe vooral op vleeskuikens, maar men wil dit uitbreiden naar leghennen, moederdieren en varkens. Ook wil men in de toekomst het platform uitbreiden met data van slachterijen, broederijen etc. Cybersecurity is erg belangrijk.

Danish Technological Institute

Als laatste heeft Anne-Jo de locatie van het Danisch Technological Institute (DTI) bezocht in Aarhus. Het DTI drijft voor 10% op overheidsgeld, voor 50% op contract research en voor 40% op publieke geldstromen. De insect group bestaat uit 4 personen, en is onderdeel van het food gedeelte van DTI, dat bestaat uit 200 personen. Men ziet een switch naar gebruik van insecten voor petfood, omdat in veevoer geen verdienmodel te vinden is voor insectenproducenten, onder andere vanwege de hoge prijs van biomassa. Het insect team doet onder andere onderzoek naar de toegevoegde waarde van insecten in veevoer, zoals antimicrobiële peptiden. Ook heeft men onderzoek gedaan naar verschillende kweekmedia, waarbij restafval van huishoudens het beste bleek te zijn. Na het kennismakingsgesprek kreeg Anne-Jo een tour in de insecten faciliteiten (kleinschalige kweekmogelijkheid voor BSF en meelwormen) en de AgroTech afdeling (verschillende labfaciliteiten voor onderzoek naar voedselkwaliteit, waaronder ruimte voor smaakpanels).

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Anne-Jo Smits , a.smits@aeres.nl

